

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Václava Novotného v právní věci žalobkyně: **H. I.**, zast. advokátem Mgr. Pavlem Bobkem, se sídlem AK Praha 6, Muchova 9/223, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, Nad Štolou 3, Praha 7, o udělení azylu, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 27. 1. 2005, č. j. 63 Az 125/2004 – 24,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**
- III.** Soudem ustanovenému advokátovi Mgr. Pavlu Bobkovi **s e p ř i z n á v á** odměna a náhrada nákladů hotových výdajů ve výši 2150 Kč, která bude uhrazena do 30 dnů od právní moci rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného ze dne 15. 6. 2004, č. j. OAM-2051/VL-20-19-2004 byla jako zjevně nedůvodná dle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) zamítnuta žádost stěžovatelky o udělení azylu.

Žalobu podanou proti tomuto rozhodnutí krajský soud výše označeným rozsudkem zamítl; proti tomuto rozsudku podala stěžovatelka kasační stížnost, v níž uplatňuje důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (s. ř. s.). Namítá,

že žalovaný nedostatečně zjistil a zhodnotil situaci a důvody, které stěžovatelka uvedla, domnívá, se že tyto žalovaný hodnotil obecně, nikoli však s ohledem na konkrétní okolnosti a popis situace v místě bydliště stěžovatelky. V kasační stížnosti opětovně uvádí důvody, které ji vedly k podání žádosti o udělení azylu. Odkazuje rovněž na ustanovení čl. 13, 14 a 23 Všeobecné deklarace lidských práv. Stěžovatelka požaduje, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný v písemném vyjádření popřel oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí tak i i rozsudek soudu byly vydány v souladu s právními předpisy. V dalším odkazuje na správní spis, zejména na vlastní výpovědi stěžovatelky. Navrhuje kasační stížnost jako nedůvodnou zamítnout.

Nejvyšší správní soud posoudil v první řadě nezbytnost vydání rozhodnutí o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti dle § 107 s. ř. s. a dospěl k závěru, že o něm není třeba rozhodovat, neboť se jedná o věc, která byla vyřízena v souladu s ustanovením § 56 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. přednostně.

Nejvyšší správní soud přezkoumal rozhodnutí napadené kasační stížností, a to v mezích přípustných uplatněných důvodů a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Dle ustanovení § 109 s. ř. s. byl Nejvyšší správní soud v řízení o kasační stížnosti vázán rozsahem a důvody kasační stížnosti. Ke skutečnostem, které stěžovatelka uvedla poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí soud nepřihlížel (ust. § 109 odst. 4 s. ř. s.).

Poskytnutí azylu je zcela specifickým důvodem pobytu cizinců na území České republiky a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území ČR, tak jak jsou upraveny např. v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR. Azyl jako právní institut není (a nikdy nebyl) univerzálním nástrojem pro poskytnutí ochrany před bezprávím, jakkoli surovým, hrubým a těžce postihujícím jednotlivce nebo celé skupiny obyvatel. Důvody pro poskytnutí azylu jsou zákonem vymezeny poměrně úzce a nepokrývají celou škálu porušení lidských práv a svobod, která jsou jak v mezinárodním, tak ve vnitrostátním kontextu uznávána. Institut azylu je aplikovatelný v omezeném rozsahu, a to pouze pro pronásledování ze zákonem uznaných důvodů, kdy je tímto institutem chráněna toliko nejvladnější existence lidské bytosti a práva a svobody s ní spojené, třebaže i další případy vážného porušování ostatních lidských práv jsou natolik závažné, že by na ně taktéž bylo možno nahlížet jako na pronásledování. Proto např. porušování hospodářských, sociálních a kulturních práv, jejichž požívání je do značné míry závislé na stupni ekonomické vyspělosti příslušné země, nečiní z dané osoby uprchlíka ve smyslu Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951, kterou je Česká republika vázána, a není tedy ani důvodem pro udělení azylu podle ustanovení § 12 azylového zákona, byť by životní podmínky v dané zemi byly sebevíc těživé, ledaže by ekonomická opatření mající nepříznivý dopad na životní úroveň příslušné osoby byla skrytě namířena proti určité národnosti, rasové nebo politické skupině; zde by pak podle okolností případu přicházelo v úvahu naplnění podmínek pro udělení azylu. V tomto kontextu jsou odkazy stěžovatelky na citované články Všeobecné deklarace lidských práv zcela nepřipadné, neboť v jejím případě není možno o relevantních důvodech pronásledování hovořit.

Podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu se žádost o udělení azylu zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona.

Ze spisu vyplynulo, že stěžovatelka požádala dne 1. 6. 2004 o udělení azylu, v žádosti uvedla, že je ukrajinské národnosti, pravoslavného vyznání, nikdy nebyla a není členkou žádné politické strany a nebyla nikdy trestána. Vlast opustila kvůli ekonomickým problémům a nedostatku finančních prostředků; občas mívala problémy s obyvateli Ukrajiny kvůli ruské národnosti, byl jí vykraden byt. Podnik, kde pracovala byl zlikvidován, nemá práci a nikdo jí neposkytuje materiální pomoc. O azyl žádá, neboť by chtěla v České republice žít.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že žalovaný ani krajský soud nikterak nepochybili, když shledali žádost stěžovatelky o udělení azylu zjevně nedůvodnou ve smyslu citovaného ustanovení. Skutkový stav, ze kterého žalovaný i soud vycházeli má oporu ve spise a není s ním v rozporu. Jestliže v žádosti o udělení azylu a v průběhu azylového řízení uváděla stěžovatelka pouze důvody výše uvedené, totiž osobní potíže ekonomického charakteru, nelze správnímu orgánu vytýkat, že nehodnotil skutečnosti jiné, než stěžovatelkou uplatněné. Jiné důvody potom nemohl hodnotit ani soud.

Stěžovatelka napadá rozhodnutí soudu prvního stupně z důvodu, že skutkový stav věci nebyl ve vztahu k osobě stěžovatelky dostatečně zjištěný, byl nesprávně a neobjektivně vyhodnocený; toto své tvrzení však nikterak nekonkretizuje. Nespecifikuje, v čem žalovaný i soud pochybil a čím byla citovaná ustanovení zákona o azylu ve vztahu k její osobě porušena. Nelze tak dovést, namítá-li stěžovatelka v kasační stížnosti důvod dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., v čem krajský soud při posouzení právní otázky pochybil.

Z rozsudku krajského soudu, napadeného kasační stížností, je pak zřejmé, že se soud řádně zabýval námitkami stěžovatelky uplatněnými v žalobě a své rozhodnutí řádně odůvodnil. Poučovací povinnost žalovaného v řízení o udělení azylu nemá představovat návod, jak azyl získat, tedy prezentaci důvodů, pro které je obvykle azyl poskytován. Na druhé straně správní řízení nesmí znemožnit žadateli o azyl sdělit všechny okolnosti, které sám považuje pro udělení azylu za významné. To bylo ze strany žalovaného dodrženo a stěžovatelka nebyla ve vypovězení důvodů, které ji k podání žádosti o azyl vedly, nikterak omezována, byla seznámena s protokolem, bylo jí umožněno navrhnout jeho doplnění. Postup žalovaného byl tak naprosto korektní a jako takový jej soud 1. stupně i vyhodnotil a odůvodnil. Námitka uplatněná dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. je zcela nedůvodná.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že správní orgán má povinnost zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu podle ustanovení § 12 cit. zákona jen tehdy, jestliže žadatel o udělení azylu alespoň tvrdí, že existují důvody v tomto ustanovení uvedené, případně neuvádí jen důvody ekonomické. V opačném případě žádost jako zjevně nedůvodnou zamítne. Nedojde-li k zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné ve lhůtě třiceti dnů od zahájení správního řízení, vydá rozhodnutí dle ustanovení § 12 s dalšími akcesorickými výroky. To ovšem neznamená a z žádného ustanovení zákona tak nelze dovést, že by správnímu orgánu za této situace vznikla povinnost, aby sám domýšlel právně relevantní důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné a posléze k těmto důvodům činil příslušná skutková zjištění. Povinnost zjistit skutečný stav věci dle ustanovení § 32 zákona č. 71/1967 Sb. má správní orgán pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení uvedl. V daném případě stěžovatelka žádost o udělení azylu odůvodnila důvody výše uvedenými, aniž by jakkoli zmiňovala své pronásledování za uplatňování politických práv,

případně hrozbu pronásledování z důvodů rasy, náboženství, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání politických názorů ve státě, jehož je občankou. Nelze proto žalovanému vytýkat, že nehodnotil skutečnosti stěžovatelkou neuvedené.

Naplnění podmínek pro zamítnutí žádosti o azyl jako zjevně nedůvodné podle § 16 zákona o azylu vylučuje posouzení žádosti podle § 12 téhož zákona. Pokud v řízení vyplynula nepochybná skutečnost, taxativně uvedená v § 16 odst. 1 písm. g) zákona, totiž, že stěžovatelka neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohla být vystavena pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, nepochybil správní orgán, zamítl-li žádost jako zjevně nedůvodnou, aniž by zkoumal další důvody pro udělení azylu. V daném případě správní orgán rozhodne konečným způsobem ve věci, bez toho, aby zjišťoval existenci některého z důvodů pro udělení azylu dle § 12, resp. § 14 zákona. Ze stejného důvodu neposuzuje ani otázku překážky vycestování.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatelka, která neměla v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1, § 120 s. ř. s.) a žalovanému, který byl v řízení úspěšný, náklady řízení nevznikly, resp. je neúčtoval. Proto soud rozhodl, že žalovanému se nepřiznává náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Stěžovatelce byl pro řízení o kasační stížnosti soudem ustanoven advokát; v takovém případě hradí náklady řízení stát. Ustanovenému advokátovi pro řízení o kasační stížnosti byla přiznána odměna včetně paušální náhrady dle ust. § 7, § 9 odst. 1 písm. f) vyhl. č. 177/1996 Sb. ve znění pozdějších předpisů. (advokátní tarif), a to za 2 úkony právní pomoci – převzetí věci 1000 Kč, 1 úkon sepsání kasační stížnosti 1000 Kč a paušální náhrady 2 x 75 Kč. Částka ve výši 2150 Kč bude uhrazena z účtu NSS do rukou advokáta ve stanovené lhůtě.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 23. srpna 2006

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu